

Ympäristöneuvos Matias Warsta

Puolustusvoimien hakemus saada lunastuslupa (Vekaranjärven ampumaradan melualueella sijaitsevat vapaa-ajankiinteistöt)

Puolustusvoimat (jäljempänä myös hakija) on pyytänyt valtioneuvostolta kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977, jäljempänä lunastuslaki) 5 §:ssä ja omaisuuden lunastuksesta puolustustarkoituksiin annetun lain (1301/1996) 2 §:ssä tarkoitettua lupaa saada lunastamalla hankkia Metsähallituksen omistukseen puolustusvoimien käyttöön Kouvolan kaupungissa sijaitsevat kaksi loma-asuinkiinteistöä (**Lähderanta 286-440-3-38** ja **Mariniemi 286-440-3-39**).

Lunastuksen tarkoitus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 11.2.2011 myöntänyt ympäristöluvan Vekaranjärven ampumaradan toiminnalle. Maavoimien esikunnan ja Pyöriälän osakaskunnan valitusten johdosta asiaa on käsitelty myös Vaasan hallinto-oikeudessa, joka on antanut 27.3.2013 päätöksen asiassa. Hallinto-oikeuden päätös on lainvoimainen.

Ympäristöluvan lupamääräyksessä 3 on asetettu mm. velvoite vähentää ampumaratojen toiminnasta aiheutuvaa melua seuraavasti:

"Luvan saajan on vähennettävä ampumaradan melua ympäristössä tai muuten järjestettävä toiminta niin, että toiminnan aiheuttama melutaso asuinkiinteistöjen piha-alueella on enintään 65 dB (LAImax) ja loma-asuinkiinteistöjen piha-alueella enintään 60 dB (LAImax). Loma-asuinkiinteistöjen melutasoraja on tavoitteellinen, mutta loma-asuntoja koskien enintään 65 dB:n (LAImax) melutaso on saavutettava viimeistään 31.12.2015 mennessä."

Määräys merkitsee sitä, että 1.1.2016 lukien ampumaradan toiminta tulee olla järjestetty siten, ettei meluraja-arvo 65 dB ylity loma-asuinkiinteistöjen piha-alueilla. Puolustusvoimien logistiikkalaitokselle on myönnetty Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätöksellä ESAVI/731/2015 kolmen vuoden määräajan pidennys melutason raja-arvojen saavuttamiseksi. Muutetun lupamääräyksen 3 mukaisesti melutaso on saavutettava 31.12.2018 mennessä.

Merkittävistä ja laaja-alaisista toimenpiteistä huolimatta meluraja-arvo 65 dB ylittyi yhdeksän loma-asuinkiinteistön piha-alueella.

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta on 3.2.2015 antanut Metsähallitukselle toimeksiannon koskien mainittujen yhdeksän loma-asuinkiinteistön hankkimista vapaaehtoisin kaupoin puolustusvoimien käyttöön. Metsähallitus on saanut hankittua näistä

Ympäristöneuvos Matias Warsta

kiinteistöistä seitsemän valtion omistukseen. Metsähallitus on 21.5.2015 antamallaan vastauksella (puolustusvoimien diaarinumerolla BL7380) sekä sähköpostiviestillä 4.6.2015 (BL9220) selvittänyt, että kahden loma-asuinkiinteistön (Lähderanta 286-440-3-38 ja Mariniemi 286-440-3-39) omistajat eivät ole olleet halukkaita myymään omistamiaan kiinteistöjä ja ettei vapaaehtoisuuteen perustuvalla ostomenettelyllä ole tällä hetkellä edellytyksiä. Nämä kiinteistöt sijaitsevat ampumaradan välittömässä läheisyydessä.

Karjalan prikaatin toimintaedellytysten turvaaminen Vekaranjärven ampumaradalla edellyttää, että ympäristöluvan lupamääräysten asettamat vaatimukset kyetään täyttämään. Ympäristöluvan lupamääräys 3 on mahdollista täyttää vain hankkimalla meluraja-arvon 65 dB sisäpuolella sijaitsevat loma-asuinkiinteistöt valtion omistukseen, koska meluarvon laskeminen muilla toimenpiteillä alle 65 dB on mahdollista vain lopettamalla harjoitustoiminta. Tästä syystä puolustusvoimat on esittänyt alueen lunastamista valtion omistukseen.

Lunastamista koskevat lainsäädännölliset perusteet

Lunastuslain 4 §:n 1 momentti: Lunastaa saadaan, kun yleinen tarve sitä vaatii. Lunastusta ei kuitenkaan saa panna toimeen, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla taikka jos lunastuksesta yksityiselle edulle koitua haitta on suurempi kuin siitä yleiselle edulle saatava hyöty.

Lunastuslain 5 §:n 1 momentti: Lunastusluvan antaa hakemuksesta valtioneuvosto yleisistunnossaan.

Omaisuuksien lunastuksesta puolustustarkoituksiin annetun lain 2 §:n mukaan omaisuuden lunastuksen katsotaan tapahtuvan puolustustarkoituksiin silloin, kun lunastus on tarpeen puolustusvoimille säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi.

Lunastuksessa korvausperusteena on lain (1301/1996) mukainen omaisuuden korkeimman käyvän hinnan mukainen täysi korvaus.

Lunastamista koskevien edellytysten olemassaolon arviointi

Ampumaradan sijainti ja alueen kaavoitustilanne

Vekaranjärven ampumarata sijaitsee Kouvolan kaupungin Käähälän kylässä Vekaranjärven ja Naaranjärven välisessä maastossa kiinteistöillä Vekara 286-434-2-72, Hovi 286-448-1-163, Jyskä 286-470-51-3, Valtion alue 286-434-3-58 ja Valtion alue 286-434-3-59. Vekaranjärven ampumaradan läheisyydessä sijaitsee Pahkajärven ampumaja harjoitusalue. Lunastettavaksi esitetyt kiinteistöt Lähderanta 286-440-3-38 ja Mariniemi 286-440-3-39 sijaitsevat ampumaradalta katsottuna Ajolahden vastarannalla ampumaradan kaakkoispuolella noin 500 metrin etäisyydellä lähimmästä ampumaradasta (rata 5). Lunastettavat kiinteistöt ovat alueella, jota ei ole kaavassa osoitettu mihinkään käyttötarkoitukseen.

Ympäristöministeriön 14.12.2010 vahvistamassa Kymenlaakson maaseutua ja luontoa koskevassa oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa Vekaranjärven ja Pahkajärven

Ympäristöneuvos Matias Warsta

alue, jolla Vekaranjärven ampumarata sijaitsee, on merkitty puolustusvoimien pysyvässä käytössä olevaksi varuskunta-, harjoitus- ja vastaavaksi alueeksi, jolle yleisön pääsy on rajoitettu ja erityisalueeksi, jolla on säilytettäviä merkittäviä rakennuskulttuurikohteita (EP/s). Pahkajärven ampuma- ja harjoitusalueen melualue on merkitty oikeusvaiikutteisella kaavamääräyksellä: "MELUALUE", jolla osoitetaan alueita, joiden melutaso Lden tai LAeq on yli 55 dB. Melualueelle on annettu suunnittelumääräys, jonka mukaan "Alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston päätöksellä annetut melutason ohjearvot. Alueelle ei tule osoittaa uutta asutusta tai muuta melulle herkkää toimintaa."

Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

Puolustusvoimien toimintaan liittyvät tarpeet

Vekaranjärven ampumaradan pääasiallinen käyttäjä on Karjalan prikaati, joka kuuluu puolustusvoimien kehitettäviin joukko-osastoihin. Karjalan prikaati tuottaa puolustusvoimille suorituskykyä kouluttamalla valmiusprikaatin joukkoja, alueellisia joukkoja ja paikallisyjoukkoja, sekä ylläpitää käskettyä puolustusvalmiutta. Karjalan prikaatissa koulutetaan vuosittain noin 3600 varusmiestä sekä 2500 reserviläistä. Prikaatissa työskentelee noin 600 palkattua henkilöä.

Ampumakoulutus on tärkeä osa asevelvollisten kouluttamisessa poikkeusolojen tehtäviin. Perusammunnat, joiden avulla ampumataito koulutetaan, toteutetaan kasarmialueen läheisyydessä olevilla perusampumaradoilla. Kertausharjoituksissa ampumataidon säilyminen ja aseiden käsittelyn turvallisuus varmistetaan perusampumaradoilla ennen maastoon siirtymistä.

Vekaranjärven ampumaradan käyttöaste ja laukausmäärät vuosina 2010–2014 ovat vuosittain vaihdelleet 251 – 270 käyttöpäivän ja 765 000 – 857 000 laukauksen välillä. Arvioitaessa ampumaradan käyttötarvetta 5-10 vuoden aikajänteellä voidaan todeta, ettei ampumaradan käyttötarve ainakaan vähene.

Vekaranjärven ampumaradan toimintojen siirtäminen muualle ei ole mahdollista; uusien ampumaratojen rakentaminen ja vanhojen purkaminen tai kyseessä olevien ihmismäärien liikuttelu toisaalle eivät ole tarkoituksenmukaisia eivätkä käytännössä toteuttamiskelpoisia ratkaisuja.

Toteutetut meluntorjuntatoimenpiteet

Puolustusvoimat on pyrkinyt vähentämään ampumaradan toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa sekä toiminnallisin että rakenteellisin keinoin. Ampumaradan toiminnasta aiheutuvan meluhaitan vähentämiseksi Vekaranjärven ampumaradan meluntorjuntatoimenpiteisiin on vuosina 2012–2013 investoitu yhteensä 2 340 000 euroa. Kustannukset koostuvat suunnittelusta ja rakentamisesta (280 000 euroa), katosten ja meluesteiden rakentamisesta sekä pistooliradan siirtämisestä (2 060 000 euroa).

Ratakohtaisina meluntorjuntatoimenpiteinä ampumaradoille on rakennettu seuraavia meluntorjuntarakenteita ja tehty seuraavia toimenpiteitä:

Ympäristöneuvos Matias Warsta

- Radan 1 oikeaa sivuvallia on korotettu 5 metrin korkuiseksi ja jatkettu korkeana katoksen takaseinän linjaan asti. Katos on parannettu A-tyyppin katokseksi, missä seinät on tiivistetty ja vuorattu akustisesti pehmeällä materiaalilla.
- Rata 2 on kokonaan uusi 30-paikkainen kiväärirata, joka on rakennettu entisen liikemaaliradan tilalle. Uuden radan rakenteissa, katoksessa (A-tyyppin katos) ja vallien korkeuksissa (oikea sivuvalli 5 m, vasen sivuvalli 9,5 m, taustavalli 7 m) on huomioitu meluntorjunnan tarpeet. Lisäksi radalle on siirretty poikittaiset yläkulissit radalta 5, joilla on myös melun leviämistä vähentävä vaikutus.
- Radalle 3 on rakennettu A-tyyppin katos 150 metrin tasalle ja 300 metrin ammunnat on lopetettu. Radan oikeaa sivuvallia on korotettu 7 metrin korkuiseksi. Lisäksi yläkulissien alareunaa on laskettu.
- Pistoolirata 6 (ent. rata 4) on siirretty käytöstä poistetun 50 metrin pienoiskivääriradan (ent. rata 4) paikalle. Radan sivuvalleja on korotettu 7 metrin korkuisiksi ja poikittaiset vaimennetut yläkulissit on siirretty käytöstä poistetulta pistooliradalta.
- Radan 5 katosta on parannettu pidentämällä 2,6 metriä pitkillä vaimennetuilla seinäkkeillä. Radan vasenta sivuvallia on korotettu 7,5 metrin korkuiseksi ja oikeaa sivuvallia 5 metrin korkuiseksi. Katoksen oikeaa sivuseinää on jatkettu.
- Pistoolirata 6 on poistettu käytöstä sen jälkeen kun pistooliammunnat siirrettiin pienoiskivääriradan 4 paikalle.

Meluntorjuntarakenteiden vaikutus melun leviämiseen on todennettu vuonna 2013 Akukon Oy:n suorittamilla seurantamittauksilla. Mittaustulokset huomioitiin mallinnuksessa, jolla määritettiin lopulliset melualueet.

Edellä mainituilla meluntorjuntatoimenpiteillä melualueita saatiin pienennettyä siten, että melualueella sijaitsee nyt 12 vapaa-ajan asuntoa vähemmän kuin ennen toimenpiteitä. Meluntorjuntatoimenpiteistä huolimatta 65 dB meluraja-arvoalueelle jäi yhdeksän loma-asuinkiinteistöä ja 60 dB tavoitearvoalueelle 13 loma-asuinkiinteistöä.

Toiminnasta aiheutuvan meluhaitan vähentämiseksi ei edellä selostettujen meluntorjuntatoimenpiteiden lisäksi ole olemassa sellaista tarkoituksenmukaista teknistä ratkaisua, jolla täytettäisiin ympäristölupapäätöksen lupamääräyksessä 3 edellytetty vaatimus.

Ratkaisuvaihtoehtojen arviointi

Asiassa on myös harkittu muiden mahdollisten vaihtoehtojen olemassaoloa ja toteuttamiskelpoisuutta lupamääräyksessä 3 asetetun vaatimuksen täyttämiseksi. Karjalan prikaatin koulutustarpeiden ja toimintaedellytysten turvaaminen merkitsee kuitenkin sitä, että ampumaratojen käyttöä ei ole toiminnallisesta mahdollista järjestää siten, ettei meluraja-arvo 65 dB ylittyisi loma-asuinkiinteistöjen piha-alueilla.

Ympäristöneuvos Matias Warsta

Ainoa käytännössä toteuttamiskelpoinen ratkaisuvaihtoehto on melualueella 65 dB sijaitsevien loma-asuinkiinteistöjen hankkiminen valtion omistukseen.

Pyrkimys vapaaehtoisein kauppoihin

Ympäristöluvan määräyksien täyttämiseksi tarpeellisista toimenpiteistä on kerrottu sekä 65 dB että 60 dB melualueella sijaitsevien loma-asuinkiinteistöjen omistajille Karjalan prikaatin 8.10.2014 järjestämässä tiedotustilaisuudessa. Tilaisuudessa tuotiin esille, että puolustusvoimat antaa Metsähallitukselle toimeksiannon, jonka perusteella Metsähallitus pyrkii neuvottelemaan kiinteistön omistajien kanssa kiinteistöjen hankkimisesta valtion omistukseen joko ostamalla tai vaihtamalla kiinteistö Metsähallituksen hallinnassa oleviin ns. vaihtomaihin. Asiaa koskeva toimeksianto on annettu kirjallisena Metsähallitukselle.

Metsähallitus on informoinut hankkineensa toimeksiannon mukaisista loma-asuinkiinteistöistä seitsemän valtion omistukseen. Valtion omistukseen ostetut kiinteistöt ovat seuraavat: Ajolahti 286-440-3-55 (kauppa 29.1.2015), Kiviranta 286-440-3-40 (kauppa 25.3.2015), Mäkikumpu 286-440-3-61 (kauppa 2.4.2015), Kaisanniemi 286-440-3-49 (kauppa 2.4.2015), Reilanranta 286-440-3-63 (kauppa 10.4.2015), Mäntyrinte 286-440-3-37 (kauppa 22.4.2015) ja Naaranniemi 286-440-3-64 (kauppa 5.5.2015).

Metsähallituksen selvityksen mukaan kiinteistöjen Lähderanta 286-440-3-38 ja Mariemi 286-440-3-39 osalta ei pyrkimyksistä huolimatta ole päästy sopimukseen kiinteistöjen ostamisesta valtion omistukseen eikä sopimusten syntymiselle ainakaan tällä hetkellä ole edellytyksiä. Kiinteistön omistajatiedot on esitetty liitteessä 8.

Metsähallitus on selvittänyt yksityiskohtaisesti edellä mainittujen kiinteistöjen omistajien kanssa käytyjä neuvotteluja. Ostotarjoukset ovat perustuneet Kymenlaakson OP-Kiinteistökeskus Oy/LKV:n edustajien tekemiin arviolausuntoihin (liitteet 6 ja 7). Kiinteistön Lähderanta käyväksi arvoksi on lausunnossa arvioitu 130 000 euroa ja kiinteistön Mariemi käyväksi arvoksi 80 000 euroa sisältäen sekä rakennusten että tontin arvon.

Karjalan prikaatin 16.7.2015 järjestämässä tiedotustilaisuudessa, johon ko. kiinteistöjen omistajat ovat olleet kutsuttuina, on tuotu esille vallitseva tilanne sekä se, että Karjalan prikaati tulee esittämään edellä tarkoitettujen kahden kiinteistön lunastamista valtion omistukseen. Samalla on tuotu esille, että myös vapaaehtoinen kauppa on tästä huolimatta edelleen mahdollista toteuttaa.

Lunastuslupahakemuksen mukaisen alueen raja- ja maanomistajien yhdenvertaisuus

Lunastuslupahakemus kohdistuu tasapuolisesti kaikkiin niihin yksityisiin kiinteistöihin, jotka sijaitsevat Vekaranjärven ampumaradan 65 dB:n melualueella. Kaikille melualueella sijaitseville kiinteistöille on tarjottu mahdollisuutta vapaaehtoisein kauppoihin samoin arviointiperustein.

Ympäristöneuvos Matias Warsta

Pyydetty lausunnot

Kouvolan kaupunki on toimittamallaan otteella kaupungin hallituksen pöytäkirjasta 12.12.2016 lausunut, että kaupungilla ei ole huomautettavaa koskien lausunnolla olevaa lunastuslupahakemusta. Lunastuksen kohteena olevalla alueella ei ole voimassa maakuntakaavan lisäksi muita kaavoja. Kohdealueella ei ole vireillä kaupungin toimesta käynnistettyjä kaavoitushankkeita eikä sellaisia ole tarkoitus aloittaa niin kauan kuin Ve karan järven ampumaratamelua koskevan ympäristöluvan täytäntöönpano on kesken. Myöskään yksityisen aloitteesta vireille laitettavaa ranta-asemakaavaa ei ole alueella menossa. Kaupungilla ei omalta osaltaan ole tiedossa sellaisia erityisiä seikkoja, joilla olisi vaikutusta lunastuslupahakemuksen käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 8.12.2016 antamassaan lausunnossa viitannut asiassa aiemmin antamiinsa lausuntoihin ja korostanut Vaasan hallinto-oikeudelle 22.4.2016 antamansa lausunnon pohdintaa terveyshaitoista. Mainitussa aiemmin annetussa lausunnossa on arvioitu, että käsillä olevassa tapauksessa toiminnasta ei muodostune varsinaista terveyshaittaa.

Kymenlaakson liitto on 21.11.2016 antamassaan lausunnossa arvioinut, että ampumaratojen toiminta ei ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, ja kaikki mahdolliset melua rajoittavat toimenpiteet harjoitustoiminnan lopettamista lukuun ottamatta on toteutettu. Lunastuksen kohteena olevat kaksi kiinteistöä sijaitsevat maakuntakaavan melualueella. Kymenlaakson Liitolla ei ole huomautettavaa Vekaranjärven ampumaradan kehittämiseen liittyvästä lunastuslupa-asiasta.

Maa- ja metsätalousministeriö on 30.11.2016 antamassaan lausunnossa puoltanut lunastuslupahakemusta.

Maanomistajien kannanotot

Kiinteistön Mariniemi 286-440-3-39 omistaja Taimi Jylhänsalo on asianhoitajansa Armi Jylhänsalo-Laine välityksellä ilmoittanut vastustavansa lunastusta. Kiinteistö on omistajan mukaan ollut hänen sukunsa hallussa ennen varuskunnan tuloa, kesämökin rakennusvaiheessa ampumaradasta ei ollut tietoa. Ampumaradan melu ei ole häirinnyt. Omistajan mukaan on harvinaista, että ampumaradalla on toimintaa yhtä aikaa lomakiinteistöillä käyntien kanssa. Jylhänsalo ilmoittaa omistavansa myös metsäpalstan (5,9 Ha, Ruokola) ampumaradan melualueella ja katsoo, että kiinteistön Mariniemi lunastaminen vaikeuttaa metsäpalstan hoitoa.

Kiinteistöyhtymä Lähderannan 286-44-3-38 omistajat ovat ilmoittaneet vastustavansa lunastusta. Omistajat katsovat, että melutaso heidän kiinteistönsä piha-alueella ei ylitä 65 dB tasoa. Omistajat katsovat, että puolustusvoimien tulisi hakea ympäristöluvan muuttamista. Omistajat katsovat myös, että kohdekohtaiset meluntorjuntatoimenpiteet tulisi katsoa ensisijaisiksi lunastamiseen nähden. Kiinteistönomistajien mukaan Metsähallituksen tarjoama hinta lomakiinteistöistä ei mahdollista vastaavan lomakiinteistökonaisuuden hankkimista, eikä Metsähallitus ole tosiasiallisesti ollut halukas neuvottelemaan asiassa. Kiinteistönomistajat katsovat myös, että puolustusvoimien ja Metsähallituksen asiassa antamissaan selvityksissä esittämä tasapuolisen kohtelun vaatimus vapaaehtoisella kaupalla myyneisiin kiinteistön omistajiin ja nyt lunastuslupamenettelyn kohteen olevien kiinteistöomistajien välillä on perusteeton, eikä sen tulisi vaikuttaa lunastamisen vaihtoehtojen selvittämiseen. Omistajat pitävät myös kohtuuttomana, että

Ympäristöneuvos Matias Warsta

ympäristöluvan määräykset meluhaittojen rajoittamisesta voivat johtaa yksityisen omaisuuden pakkolunastukseen.

Hakijan vastine

Puolustusvoimien mukaan ympäristölupa ei ole jättänyt toiminnanharjoittajalle tulkinanvaraa; puolustusvoimien on toiminnassaan noudatettava ympäristölupaa ja toisaalta huolehdittava lakisääteisen tehtävänsä toteuttamisesta. Ympäristölupapäätös on velvoittava, josta syystä lupamääräysten noudattaminen ei ole harkinnanvaraista myöskään sellaisessa tilanteessa, jossa kiinteistön omistaja ei koe viihtyvyyshaittaa.

Puolustusvoimat toteaa, että Vekaranjärven ampumaradan melualueet on määritetty laskentamallilla, joka huomioi myös maaston muodot. Melun laskentamallia käytetään ampumaratamelun selvittämisessä ja arvioinnissa laajalti ja kokemukset sen käytöstä ovat olleet hyviä. Lähderanta kiinteistön rajalla olevassa mittauspisteessä tehdyissä melun seurantamittauksissa (v. 2013–2016) mittaustulokset ovat olleet 65 dB LAImax raja-arvon molemmin puolin. Mittaustulosten keskiarvo neljän kerran mittauksista ylittää raja-arvon radan R3 ammunnoista ja on raja-arvon tasolla radan R2 ammunnoista. Mittauspiste P5 on hyvin lähellä mallilaskennalla määritettyä 65 dB melualueen rajaa, joten mittaustulokset tukevat mallilaskennan oikeellisuutta ja sitä että raja-arvo ylittyy kiinteistöillä Lähderanta ja Mariniemi.

Merkintä aloitteesta ympäristöluvan muuttamiseksi

Kiinteistöyhtymä Lähderanta teki Etelä-Suomen aluehallintovirastolle aloitteen (Nro 11/2011/1, Dnro ESAVI/274/04.08/2010, 11.2.2011) Vekaranjärven ampumaradan ympäristöluvan muuttamiseksi siten, että lomakiinteistön lunastaminen ei olisi tarpeen ympäristöluvan määräyksien täyttämiseksi. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 24.4.2017 tekemällään päätöksellään (85/2017/1) hylännyt Kiinteistöyhtymä Lähderannan vaatimuksen ympäristöluvan uudelleen käsittelemiseksi ja lupamääräysten muuttamiseksi.

Lunastusluvan myöntämisen oikeudelliset edellytykset

Lunastus toteutetaan omaisuuden lunastuksesta puolustustarkoituksiin annetun lain (1301/1996) sekä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) nojalla. Lunastuksessa korvausperusteena on lain (1301/1996) mukainen omaisuuden korkeimman käyvän hinnan mukainen täysi korvaus.

Suomen perustuslain (731/1999) 5 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Säännös asettaa perusvaatimuksen siitä, että samassa asemassa olevia henkilöitä kohdellaan samalla tavalla. Vekaranjärven ampumaradan osalta lunastusesitys koskee yhdenmukaisesti kaikkia niitä maanomistajia, jotka omistavat kiinteistön 65 dB:n melualueella. Seitsemän kiinteistönomistajaa on suostunut vapaaehtoisesti myymään omistamansa kiinteistön perustuen valtion aluetta koskevaan tarpeeseen. Melualueella sijaitsevien kiinteistönomistajien erilainen kohtelu suhteessa muihin alueen

Ympäristöneuvos Matias Warsta

maanomistajiin on perusteltua ottaen huomioon melun aiheuttamien viihtyisyys- ja mahdollisten terveyshaittojen toteutumisen todennäköisyyden eroilla.

Omaisuuuden suojaa koskevan perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu ja omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään lailla. Perustuslain 15 §:n 2 momenttiin sisältyy pakkolunastustilanteita koskeva yksilöity (kvalifioitu) lakivaraus, joka sisältää yleisen tarpeen ja täyden korvauksen vaatimukset.

Omaisuudensuojan rajoituksia koskeva harkinta nojautuu perustuslakivaliokunnan käytännössä muotoutuneisiin yleisiin rajoittamista koskeviin vaatimuksiin. Näistä keskeisempiä ovat esimerkiksi tarkkarajaisuus ja täsmällisyys, yhteiskunnallinen hyväksyttävyyys ja suhteellisuus. Merkitystä on myös poikkeamis- ja oikeusturvajärjestelyillä. Vekaranjärven ampumaradan 65 dB:n melualueella sijaitseviin kiinteistöihin kohdistuva lunastustarve on tarkkarajainen ja täsmällinen.

Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 2 §:n mukaan puolustusvoimien tehtävänä on mm. Suomen sotilaallinen puolustaminen, johon kuuluu mm. sotilaskoulutuksen antaminen ja vapaaehtoisien maanpuolustuskoulutuksen ohjaaminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen. Vekaranjärven ampumaradalla on keskeinen merkitys puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Ottaen huomioon puolustusvoimien tehtävien merkitys valtakunnan turvallisuudelle, on kahteen vapaa-ajan kiinteistöön kohdistuvaa lunastamista pidettävä tässä tapauksessa yhteiskunnallisesti hyväksyttävänä ja suhteellisenä toimenpiteenä. Käsillä olevassa tapauksessa lunastusta esitetään vasta viimesijaisena keinona, kun ensisijaisesti pyrittiin vapaaehtoiseen sopimiseen maanomistajien kanssa ja meluntorjuntatoimien kehittämiseen.

Lunastustarve perustuu ampumaharjoittelutoiminnan välttämättömyyteen ja näin ollen ympäristönsuojelulain mukaisen luvan määräyksiin. Ympäristölupaharkinnassa huomioitavissa seikoissa ei ole kysymys omaisuuden lunastamisesta. Niiden lähtökohtaisena tarkoituksena ei myöskään ole omaisuuden käytön rajoittaminen lunastamiseen verrattavissa olevalla tavalla. Toisaalta lupaharkintasäännökset voivat tosiasiallisesti johtaa lunastustarpeeseen, kuten nyt käsillä olevassa tapauksessa. Melua koskevat vaatimukset kohdistuvat kuitenkin valtakunnallisesti kaikkiin kohteisiin periaatteessa yhtäläisesti ja lähtökohdiltaan tarkoituksena on ympäristöperusteisen vaatimustason asettaminen toiminnalle, eikä kysymys ole niiden sattumanvaraisesta kohdistumisesta. Ympäristömelun huomioimiseen lupaharkinnassa liittyy ympäristönsuojelun hyväksyttävä ja painava syy. Ympäristönsuojeluperustaiset varsin pitkällekin menevät rajoitukset ovat perustuslain näkökulmasta mahdollisia. Melutason raja-arvojen osalta kysymys ei sinänsä ole tiettyihin yksittäisiin kiinteistöihin kohdistuvista rajoituksista, vaan kaikkia koskeva vaatimustasosta, joka täytyy saavuttaa tarkemmin säädettyjen tiettyjen edellytysten täyttyessä.

Ympäristöluvan lupaharkinnassa viranomaisen on arvioinut meluntorjuntatarpeita taupauskohtaisesti ja paikalliset olosuhteet sekä lain mahdollistamat poikkeamismahdollisuudet on otettu luvassa huomioon. Lupa on lainvoimainen. Haitankärsijöillä on ollut muutoksenhakumahdollisuus ympäristölupapäätökseen. Myös lunastuslupahakemusta koskevaan valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen on mahdollista hakea muutosta korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

Edellä esitettyyn viitaten on katsottava hakijan osoittaneen, että hanke on yleisen tarpeen vaatima ja että omaisuuden lunastus on tarpeen.

Ympäristöneuvos Matias Warsta

Lunastusluvan sisältö

Hakijalle annetaan lupa hankkia valtiolle omistusoikeus haettuun kahteen kiinteistöön.